

1678.

20. Schroeterus, Ernestus Fridericus : De eo, quod justum est in puncto malitiosae desertionis.
21. Schroeterus, Ernestus Fridericus : Privilegia pauperum.
- 22^{et} Schroeter, Ernestus Fridericus : De extraordinario reme-
dio restitutionis in integrum. 2 Saempl. 1678 et 1747
23. Schroeter, Ernestus Fridericus : De alienatione in-
ventus contra Salmasium.
24. Simon, Joh. Georg : Hugonis Gratii de jure belli
ac pacis Lib. III caput II; quo modo jure gentium
bona subditorum pro debito imperantium obligentur,
ubi de repressaliis perpetua praesumptio illustratur.
- 25^{et} Simon, Joh. Georg : De justitia hominis circa
sua membra. 3 Saempl.
26. Simon, Joh. Georg : Hugonis Gratii de jure belli
ac pacis Lib. III cap. XXII de fide minorum
pubertatum in ~~et~~ bello perpetua praesumptio
illustratur.

1675

27. Linnæus, Joh. Georgius: *Curiosa Turkiniana*.

28^a = Linnæus, Joh. Georg: *De ablatione rei alienae
in casu necessitatis* 2 Exempl.

29^a = Linnæus, Joh. Georg: *De feriis* 3 Exempl. - 1676
= 1679.

ca)

5

D
EO
ES
T
S. 404.
ON. P
SCHE
JO
Pa

DISPVTTATIO IVRIDICO - PRACTICA
DE
EXTRA ORDINARIO
REMEDIO RESTITVTIONIS
IN INTEGRVM,

GERMANIS :

Von dem außerordentlichen Hülfss. Mittel eine Rechts. ver-
fallene Sache, in Stand als nicht geschehen, zu setzen.

QVAM

PRAESIDE

DN. ERN. FRIDERICO SCHROETERN,

HAEREDIT. IN VVICKERSTAEDT, CONSIL. SAXON.
ET ANTECESS. IN ACADEM. IEN. CELEBERR.

AD D. V. MAII CIO IO C LXXV.

PVBlicAE VENTILATIONI SVBMITTIT

A.

IOHANNES KLINGER,

OLSNITIO - VARISCVS.

VT MVLTORVM DESIDERIIS SATISFIERET, RECVSÄ

IENAE,

PER IO. BERNARDVM HELLERVM, 1741.

DISPUTATIO MEDICO-PHYSICA
DE
EXTRAORDINARIO
REMEDIIS RESOLUTIONIS
IN FEBRE

DE QUAE
HABET IN OBTINENDO ET RESOLVENDO
HANC FEBREM

AB ANNO
1714
AUCTORE
D. ERN. FRIEDRICH SCHROETTER
MAGISTRO IN PHILOSOPHIA ET
MEDICINA ACADEMIAE IN KILBERG
ABD. V. M. A. C. I. D. C. LXXIV.
PHYSICAE FACULTATIS IN WÜRTE

JOHANNES KILNER
ORDINARIUS

IN WÜRTEMBERG
PUBLI-
CUM PER
D. ERN. FRIEDRICH SCHROETTER
MAGISTRO IN PHILOSOPHIA ET
MEDICINA ACADEMIAE IN KILBERG
ABD. V. M. A. C. I. D. C. LXXIV.

In Nomine Domini nostri JESV CHRISTI ad omnia
Consilia, omnesque actus nostros semper progredi-
mur. l. 2. C. de Off. Praefect. Præt. Africae &c.

INTROITVS.

raclara profecto, omniumque
studio ac summa attentione di-
gnissima verba sunt, quæ profert
in l. 1. ff. de in integr. restitut. JC-
tus Ulpianus, hujus tenoris: *Utilitas hujus tituli
non eget commendatione: Ipse enim se ostendit. Ve-
rissimum sane dictum, ac certius multo, quam si è
tripode dictum ab Apolline fuisset. Queis enim
& quam multis hominibus vel lapsis, vel circum-
scriptis non subvenit, vel calliditate, vel atate, vel*
absen-

absentia in captionem inductis non succurrit nobile hoc beneficium Restitutionis in integrum, qui alias carere re sua necesse haberent? Et certe si in ulla aliqua materia Juris vera sunt, quæ habentur in Novellis: *Quod medicamenta morbis, hoc exhibent jura negotiis*, in hoc remedio profecto sunt verissima. De hac itaque restitutionis in integrum materia ex permissu Superiorum mecum decrevi per aliquot paginas pauca ex Jure deprompta congerere, & publicæ ac placidæ Dn. Commilitonum censuræ subjicere. Quanquam me facile ab hoc munere deterrere potuisset, quod hæc materia ardua sit, & partim practica, ideoque etiam acutum ingenium & in practico foro degentem auctorem requirat; facile tamen me erigit illud iterum, quod omnium rerum habere memoriam, nec aberrare in ullo, sit divinæ utique solius, non autem mortalis constantiæ *Constit. Tanta. §. 14. de confirm. Digest.* Et sufficit mihi ad continuandum opus sententia Bartol. *in fin. ad L. Quo minus. 2. ff. d. flumin. ita scribentis*: Hæc, quæ dicta sunt, si vera sunt, placent, si quid autem minus bene dictum est, rogo Te, Lector, secure redarguas; mihi enim satis erit, si præsens scriptura animum legentis incitet ad veritatis indaginem. Sed cum
 ea,

ea, quæ divisim traduntur, sint magis clara & facilioris capacitatis, ut inquit Joh. Fab. *sub Rub. L. 4. t. 6. Inst.* & melius etiam memoriæ (quæ alias labilis est juxta *l. 44. de acquir. possess. §. l. 2. §. si quid autem 14. C. de veter. Jur. enucl.*) commendari possint, *sec. gloss. in §. igitur. super verb. easd. Institutiones in Procem. Inst.* Ideo pro commodiori declaratione hujus Dissertationis, dividemus illam in V. capita, quorum (1.) explicabit, quid & quotuplex sit restitutio, (2.) quibus concedatur, (3.) contra quos, & (4.) in quibus causis vel negotiis admittatur, ac denique (5) quando cesset aut denegetur. Sit igitur

CAPVT I.
**QVID ET QVOTVPLEX
 SIT RESTITVTIO.**

1.

De Restitutione in integrum Disputationem conscripturi more usitato & vulgari operæ pretium esse ducimus, ut etiam potiozem quidem rerum *l. 17. ff. d. LL. l. 7. §. 2. de supell. Legat. l. 1. pr. ff. de reb. Cred. l. 39. §.*

A

3

9. de

9. de adimend. l. transfer. Legat. (Rebus enim non
 verbis leges imponuntur l. 2. C. commun. de Legat.)
 priorem tamen verborum tractationem & ratio-
 nem juxta exemplum Ulpiani in l. 1. pr. ff. de F. &
 F. l. 1. §. 1. ff. de Pact. l. 35. §. ff. 1. de m. c. don. l. 1. ff.
 de furt. l. 180. de V. S. l. 1. §. 9. ff. de suspect. Tut.
 l. Curat. pr. Instit. de Testam. habeamus, & non-
 nulla, antequam ad substantialia progredimur,
 de vocibus in antecessum moneamus. Etenim
 vix veram rei scientiam posse percipi, nisi prius se-
 dula habeatur verborum cura, bene monuit Gell.
 l. 13. c. 10. Donell. ad Rubr. de Condict. Tritic. num.
 2. cum cognitio nominis manu quasi nos ducat ad
 cognitionem rei, teste Scaligero 1. Exerc. Sect. 1.
 Coraf. Miscell. Jur. l. 3. c. 29. Bald. in l. Libert. C.
 de oper. libert.

II. Sumitur vero verbum Restituere, vel
 late & generaliter, vel stricte & specialiter. In la-
 tiori & generaliori significatione opponitur in jure
 verbo exhibere, & idem significat, quod reddere
 aliquid. l. 246. §. 1. §. l. 22. ff. de V. S. Sic restitu-
 ere dotem dicitur conjux post matrimonium, he-
 res fideicommissum, possessor rem, possessionem-
 ve. Oldendorp. Class. Act. 6. Act. 8. pag. m. 946.
 Stricte vero & specialiter, ac magis Juridice sum-
 tum,

tum, est in pristinum statum aliquid reducere, sive quis tollat id, quod factum est, sive reponat, quod sublatum. *l. 2. §. 43. ff. ne quid in loc. publ. l. 35. §. 75. ff. de V. S. Gloss. in cap. Quia. extra. de Elect.* Res redit ut pridem, cum status redditur idem.

III. In pleniori autem significatione restituere in integrum est, retro statuere seu revocare in pristinum statum id, quod cum aliqua læsione gestum fuerit. Restitutio enim reponit, revocat omnia, quæ abstulit læsio. *l. 38. §. 4. ff. de Usur.* Oldendorp. *d. l.* Illustrius Dn. Struvius, Præceptor & Promotor meus sempiterna pietate observantissimus in *Jurispr. For. L. 3. t. 22. apb. l.* In qua significatione etiam restitutio in integrum in *l. 2. C. in quib. caus. in integr. restitutio non est necess.* dicitur amissæ causæ redintegratio, vulgo in pristinum statum repositio vel reductio. Hahnus in *Not. ad Wesenb. parat. l. 4. t. 1. num. 5.* Dn. Struv. in *Jurispr. d. l. §. in Synt. J. C. Exerc. 8. th. 2.*

IV. Describitur itaque Restitutio in integrum, quod sit remedium extraordinarium favorabile, quo prætor deceptos aut lesos in eam causam, in qua ante deceptionem aut læsionem erant, ex justa causa reponit ac reducit. *Wesenb. in Comment. ad ff. §. quidem l. 4. t. 1. num. 5.* Est itaque causa efficiens

ficiens Prætor. *l. 1. Et tt. de in integr. restit.* Extrinsicæ petitio & imploratio officii Judicis *l. 24. S. fin. de Minor.* Impulsiva æquitas causæ. *l. 1. Et 2. b. t.* Materia sunt res *l. 4. Et penult. b. t.* Forma, ut petitio instituat in legitimum tempus *l. 6. b. t. Et l. fin. C. de temp. in integr. restitut.* Finis & effectus, ut circumscriptis aut lapsis ætate, aut errore, aut aliis justis causis restitutione succurrat Prætor, quasi id nunquam contigisset. *Vvesenb. d. l.* De singulis pluribus constabit ex tractatione sequenti.

V. Dividitur restitutio in restitutionem factam ex gratia, & factam ex justitia. Facta ex gratia est, qua damnati ex indulgentia Principis in integrum restituuntur, ac pristinum honorem, famam & bona sua recipiunt. *l. 1. C. de sentent. pass. Et restit.* quam non immerito *Besold. Disp. de Regalibus cap. 4. th. 2.* inter regalia majora & ad lummam Principis dignitatem refert. Multi multis hanc tractant, inprimis vero *Sfort. Odd. in tr. de integr. restitut. p. 2. quest. 92.* Facta ex justitia est, quæ ob læsionem bonorum ex causa justitiæ & æquitatis judicio tribuitur, & iterum duplex est: Civilis seu Ordinaria, & Prætorica seu Extraordinaria. Hinc duplici gaudemus remedio in petenda restitutione, vel actionis scilicet aut ex metu, unde actio

actio quod metus causa, aut calliditate seu dolo; unde actio de dolo, vel implorato nobili iudicis officio, quod fieri solet in restitutione ex ætatis, absentiaque causa, aliove justo impedimento *l. 1. l. 24. §. fin. de Minor. Dn. Struvius d. l. tb. 6. & Jurispr. Forens. d. lib. Stit. apb. 3. Hahn. ad Vvesenbec. parat. d. l. num. 1. Maurit. de restit. in integr. c. 1. num. 4. & 5.*

VI. Quod primam attinet speciem, nimirum instituendam per viam actionis, tractare illam nobis propositum jam non est, sed sermo noster in sequentibus instituetur tantummodo de altera, nempe prætoria seu Extraordinaria ex nobili Iudicis officio impetrata. Sequitur ita

CAPVT II.

DE

HIS, QUIBUS COMPETIT
RESTITVTIO IN INTEGRVM.

I.

Subiecta consideraturi, quibus competit restitutio in integrum in latiori Digestorum volumine, (§. 12. *J. de Publ. Jud.*) Codiceque variaprehendimus, ita ut hinc necesse, unumquod-

B

que,

que, quoad ejus fieri poterit, suo tractare modo. Scimus enim nonnullis beneficia ampliora & majora, nonnullis minora & quadantenus limitata ac restricta in restitutione in integrum à legibus concessa & data esse. Ideoque merito etiam magis privilegiatas personas, earumque beneficia in hac materia primum consideranda suspicimus. Sunt vero isti *Minores*, qui nondum egressi annum 25. *l. 3. §. 6. ff. de Minor.* ita quidem, ut locum non habeat hic regula, scil. quod cingendus habeatur pro cincto, & annus inceptus sit instar completi. *l. 134. ff. de V. S. l. 5. ff. qui Testam. fac. possunt.* Sed computetur tempus de momento in momentum, & non dicatur majorennis, nisi ultimum etiam spectaverit diem. *l. 3. §. 3. de Minor.* Illustris Domin. Strauch. Doctor & Patronus meus omni tempore devenerandus *Dissert. 27. th. 17.* Et quidem merito. Quæ enim sunt Juris Civilis, in illis secundum morem Romanum dies cœptus pro completo habetur, v. g. Usucapione, testamentifactione *l. 6. §. 7. ff. de Usucap. l. 5. Qui testam. fac. poss.* Quæ vero sunt Juris naturalis seu Prætorii, vel facti, naturæ, aut alias naturali ratione valent, in iis obtinet computatio naturalis, ut in restitutione in integrum, uti eleganter tradit ex Gœddæo ex *L. 2. §. 1. de*

§. 1. de V. S. & Reinking. de Jur. Consangu. qu. 7. num. 31. & seq. Hahn. ad VVesemb. parat. d. libr. t. 4. n. 3. Magnif. Dn. PRAESES, Praeceptor & Promotor meus, ad aram usque pie devenerandus in Resol. difficil. LL. Cod. & quidem ad L. 2. t. 22. leg. 2. Hinc facile quoque deciditur quaestio, quod si quis natus anno bissextili, videlicet biduum bissextile pro uno haberi die, nec annum XXV. excessisse credatur, quando ipsa nativitatis hora seu momentum nondum praeter lapsum. d. l. 3. §. 3. ibique Bart. & Gloss. in c. quae servit. 14. verb. qui qu. duo extra de V. S. Dn. Struv. d. l. ib. 42.

II. Et hoc beneficium transit ad heredes minoris, qui, licet sint majores, tamen ex persona minoris, cui succedunt, restituntur. l. 18. §. ult. l. 19. ff. de Minor. l. 4. C. de temp. in integr. Dom. Carpz. p. 2. C. 11. def. 34. num. 10. & seq. Et in Process. Jur. tit. 19. art. 2. §. 7. Scotan. Exam. Jur. p. 1. Qu. 657. Nisi defunctus eo uti noluerit. Dom. Carpzov. d. l. in fin. Imo aliquando etiam restitutio minoris prodest socio & majori, si causa fuerit individua. Coler. part. 2. Decis. 273. Scot. d. l. Qu. 664. Carpz. p. 1. C. 16. d. 17. num. 2. p. 2. C. 9. d. 4. num. 9. & 2. Resp. 98. n. 3. 4. & 12. Nobiliff. Dn. Bechmann. Doctor & Fautor meus summo

honoris cultu æternum devenerandus, *de Privileg. Studiosor. cap. 10. num. 23. in fin.* Dn. Strauv. *d. l. th. 60. in fin. & Jurispr. d. l. apb. 17.* Et pluribus post Rebuffum *de sentent. Prov. art. 3. gloss. ult. n. 20.* Natta *Consil. 590. num. 16. ut & Thesaur. Decif. 177. num. 5.* Quæ autem causâ sit individua egregie explicat Carpz. *in Process. Jur. d. l. §. 33. & seq.* Parum autem refert, minor aut sit masculus, aut foemina, utrum sui juris, an alieni, dummodo persona libera sit. *d. l. 3. §. 4. & 5.* Dn. Strauch. *d. l.* Sed quid de fidejussoribus? Illis quoque subveniri restitutione minorum, docent nonnulli *ex l. 51. ff. de Procurator. l. 89. de acquir. l. omittend. hered. l. 46. ff. de fidej. & reg. c. 42. de R. J. in 6. Negativam qui defendunt, fundant se in l. 13. ff. de minor. l. 2. d. fidejussor. Minor.* De utraque sententia vide Hering. *in elaboratissimo tractatu de Fidejussoribus cap. 27. num. 113. & seq.* Alexand. *Tren-tacinqu. Pract. Resolut. L. 2. Tit. de minor. Res. 4. & Sfort. Odd. de Restit. integr. p. 1. qu. 50. num. 11.*

III. Verum nobis cum Gothofr. *in not. ad l. 13. pr. lit. a.* aliisque Dd. distingvendum esse videtur. Aut enim accedit talis fidejussor minoris obligationi simpliciter, sicuti alias pro quolibet majore fidejubere solet ignarus ætatis minorennis ;
Aut

Aut sciens prudensque se pro minore obligari, consultoque consilio hoc facit. Priori casu utique ipsi prodest restitutio minoris. Posteriori vero, licet succurratur minori, tamen ipsi non succurritur. Paul. 1. *sentent.* 9. §. 6. Nisi fuerint capti minores dolo d. l. 2. C. l. 7. §. 1. de *Except.* Odd. de *Restit.* p. 1. qu. 48. num. 2. Vel nisi fidejussoribus possit subveniri sine damno Creditoris, ut si æque actionem habeat salvam. arg. l. 2. §. 1. ff. de *administr. Tut.* l. 89. ff. de *acquir. hered.* Scot. *Exam. Jurid.* d. l. qu. 659. Georgius Biccus in *Coll. jur. Argentor. Enucl. T. de Minor.* num. 27. Dom. Struvius d. l. *tb.* 60. Quid vero dicendum, si fidejussor fiat heres minoris? Restituitur, non quidem ut fidejussor, cujus obligatio est extincta, sed ut heres minoris. l. 95. §. 3. ff. de *solut.* Dn. Struv. d. l. *in fin.* addita tamen ibidem limitatione, si sine contemplatione Prætorii juris intercesserit. Si enim habita ratione ad restitutionem fidejussor, tunc ei minime restitutionem esse concedendam, tradit Cald. ad l. 3. de *in integr. restit. minor.* num. 48. Zoef. ad d. t. ff. *minor.* num. 5.

IV. Sed privilegium hoc non ita simpliciter minoribus concesserunt leges, ut aliæ personæ, aut veræ, aut fictæ eo non gauderent, quæ ipsis

comparantur. Ita inter veras personas referuntur furiosi, muti, surdi & prodigi, quippe qui æquiparantur minoribus. *l. 1. l. 2. ff. de curat. furios.* & *al. extr. min. dand. l. 3. §. 3. ff. de Postuland. l. 12. ff. ad L. Corn. d. Sicar. l. 1. §. 12. & 13. ff. de O. & A. Anton. Gomez. tom. 3. var. resol. cap. 1. num. 69. in pr. Carpz. in prax. Crim. p. 3. qu. 118. num. 16. & qu. 147. num. 2.* Et quod tales personæ sint restituendæ, est text. *in l. 22. §. 2. ex quib. caus. Maj. Welsenb. in parat. d. tit. de Curator. furios. num. 6. & 7. & post gloss. Bart. & Bald. Caldas ad l. sicuratorem. num. 65. & seq.* Fictas personas quod concernit, utuntur restitutione exemplo minorum (1.) Republica, (2.) Ecclesia, aliave pia loca, imo (3.) castra, villæ, & vici, quæ civitatibus æquiparantur, si modo jurisdictionem seu subditos habeant, *dass die Unterthanen dahin dienen und frohnen müssen*, sive per Syndicos sive alios administratores regantur. *Gail. 2. obs. 62. num. 4. Dn. Struv. d. l. th. 61. Dn. Strauch. d. l. & d. th.*

V. Cæterum quod attinet minores, si sunt Doctores Juris, & restitutionem ipsis concedere, & iterum etiam denegare possumus. Concedimus, si circa factum non trahens causam ex jure læsi; Denegamus vero quando circa jus ac causam

fam illius artis & professionis se læsos dicunt. Idem obtinet in aliis v. gr. Mercatoribus &c. qui læsi in causis ac negotiis artis, quam profitentur, restitutionem non obtinent. Guilielm. Grot. *de princip. J. N. p. m.* 212. Brunn. *ad l. 1. C. qui & adv. quos in integr. restit. non poss.* Maurit. *de restit. in integr.* c. 223. Dn. Struv. *d. l. th. 55.* Scot. *Exam. Jurid.* d. l. qu. 656. Dn. Strauch. *dict. Diff. th. 17. in fin.* Fachin. *l. 3. Controvers. c. 5. cum sarmient. l. 3. sel. quest. c. 12.* Odd. *qu. 23. aph. 5.*

VI. Missis minoribus, sequuntur nunc Majores, quibus certe non æque favent leges, nec tam facile concedunt restitutionem in integrum, quam minoribus. Justam enim vel necessariam vel involuntariam suæ restitutionis causam prætor desiderat, nec qualiquali contentus, attamen pro justa restitutionis causa æstimans absentiam. *ti. ex quib. causis Maj.* Et ita causa duplex, vel generalis, vel specialis. Generalis scil. quælibet justa causa, specialis nempe absentia. Absentia vero, alia est necessaria, quæ aut laudabilis, puta absentia reipublicæ causa, quæ est in legatis, aliisque; aut vituperabilis, nimirum in carcere inclusis; alia voluntaria, quæ itidem vel laudabilis, vel minus laudabilis, utputa studiorum gratia, malitiæ & contumacia

maciæ ergo. Propter absentiam necessariam & laudabilem datur restitutio in integrum, sive extra iudicium, sive in iudicio læsis per *l. 1. pr. l. 18. l. 21. l. 23. l. 27. l. 29. l. 26. §. 4. ff. ex quib. caus. maj.* ut & eorum heredibus *l. 1. C. de rest. mil.* vid. Dn. Struv. *Exerc. 8. th. 71. 72. & 81.* Dn. Strauch. *d. Diss. th. 22. & 23.* Hahn. *ad VVesenb. parat. d. l. 4. t. 1. n. 2.*

VII. Generalem denotant verba *l. 1. §. 1. in fin. ff. ex quibus caus. maj.* Si qua alia mihi iusta causa videbitur, dabo restitutionem in integrum. Hæc vero potest esse quodlibet impedimentum, viribus alicujus minime propulsabile, & trahens originem aut ab ipso læso, aut adversario, aut aliquo tertio, aut etiam casu fortuito. Vide pluribus Sfort. *Odd. p. 1. de restit. in integr. qu. 8. art. 7.* Dn. Struvius *d. l. th. 75. & 76. & in Jurispr. For. d. l. a. ult.*

VIII. Porro legitimam restitutionis causam habent ii, quorum scientia totus illuminatur mundus, & qui amore scientiæ exules facti de divitibus pauperes, semetipsos exinaniunt, vitam suam multis periculis exponunt, juxta *l. 20. pr. ff. ex quibus caus. maj. & Auth. Habita C. ne filius pro Patr.* Id quod tamen de studiosis, qui facti & animo tales sunt, est intelligendum, nec desidiosii vel vagabundi,

di, qui animum non intendunt studiis, gaudent hoc privilegio, licet in album & matriculam Universitatis sint recepti. Bald. *in Auth. Habita*. Schneidewin. §. *parvonum Inst. de R. D. num. 4.* Gail. 2. *obs. 118. num. 8. & 9.* Nec privilegio studiosorum uti possunt, qui per quinquennium ab Academia abfuerunt. Carpzov. 2. *Resp. 32. num. 22.* nec renovationem impetrarunt.

IX. Tandem quæritur, quid de restitutione in integrum majorum contra præscriptionem ex solo capite ignorantæ dicendum & statuendum sit? Certe si in una quæstione magnus reperitur Dd. & Scriptorum dissensus, profecto in hac controversia decidenda est maximus. Restitutionem dari nonnulli negant, nonnulli affirmant, nonnulli nec simpliciter negandam nec affirmandam, sed rem distinctione quadam certo modo concedendam, certo modo denegandam sibi persvadent. Verum sepositis feliquis opinionibus, verissima vobis videtur sententia indistincte negantium restitutionem in integrum ex causa solius ignorantæ, quam etiam in praxi esse receptam, frustra dissentiente. Gail. 2. *Obs. 19. num. 18.* tradit Perez. *ad Cod. in Tit. ex quib. caus. Maj. num. 13.* Hahn. *in not. ad VVesemb. parat. d. l. 4. t. 6. num. 10. in fin.*

C

Dn.

Dn. Struv. *d. l. th. 76. in med. VVesenb. parat. ff. ex quib. caus. ibique Bachov. in Not. 9.* Hæc dixisse sufficiat de his, quibus competit restitutio in integrum, properamus ad

CAPVT III.

CONTRA QVOS DETVR
HOC REMEDIVM.

I.

Restitutionem in integrum aduersus eos dari, cum quibus minor vel maior negotium contraxerit, extra omnem dubitationis aleam mihi positum videtur, per ea, quæ habentur in *l. 13. pr. l. 1. §. 1. ff. de Minor. & l. 30. pr. ff. ex quib. caus. maj.* Et quidem non solum contra lædentem, sed & interdum contra ejus heredes ipso defuncto. *d. l. 30. pr. & l. 14. ff. de minor.* Quin imo nonnunquam etiam aduersus tertium possessorem non sine effectu laesus poterit uti hoc remedio, si nimirum tertius ille scienter emerit rem ab eo, cum quo minor ipse prius contraxerat. Aliud enim dicendum, si tertius ille ignoranter emit ab eo, qui à minore rem habuit, quo scilicet casu non datur minori regressus

fus adversus tertium, nisi in subsidium, quando scilicet primus non solvendo est. Ar. Pinell. *ad Rubric. & L. 2. C. de Rescindend. Vendit. part. 2. pag. m. 249. num. 33.*

II. His adde, quod si multum interfit minoris in pretio læsi, rem potius habere, quam residuum pretii ab emtore, nulla facta distinctione concedendum sit ei hoc beneficium etiam adversus tertium possessorem, propter expressa verba *l. 13. §. interdum, ibique ne rem suam perdat. l. 9. in pr. verb. Sed interest. ff. de minor. Oddus p. 1. Qu. 31. aph. 17. num. 87. Ar. Pinell. d. l. p. m. 389. num. 21. & item in praxi judicatum tradit Fulgos. in l. si res §. 1. ff. de Jur. dot.* Notanter diximus, in pretio læsi. Si enim læditur in vendendo minor, cum non expediret vendere, tunc præcise eum rem posse avocare, communis Dd. schola approbat. Vide pluribus Ar. Pinell. *d. l. p. m. 388. n. 20.* Porro succurrunt benigniter leges minoribus, concedentes videlicet restitutionem adversus fiscum, nisi forsitan res fuerit vendita ratione debiti fiscali & jure crediti. *l. 5. C. de fid. & jur. bast. fiscal. & de adject.* *Odd. qu. 18. num. 79.* quo tamen casu probata collusionione & fraude, per quam res vilius vendita, aut omissa ac non servata solennitate hastarum restitu-

CAPIT

C 2

restitu-

restitutio non denegabitur. *l. fin. C. si advers. fisc.*
 Dn. Struvius *d. Exerc. tb. 46.*

III. Sed quid de hac quæstione dicendum, ubi quæritur, an minor adversus alterum minorem possit restitui? Prima fronte restitutionem leges non concedere asserendum videtur, per axioma illud Juridicum maxime notum, scilicet, *quod privilegiatus adversus privilegiatum non utatur privilegio.* Verum nos positis ponendis illam restitutionem in jure esse concessam minime dubitamus. Privilegiatus enim adversus in eodem genere æque privilegiatum non habet beneficium restitutionis in integrum: Nisi unus certet de damno, alter vero de lucro, v. g. minor emisset ab altero minore aliquid, & læsus in illo contractu, dum minor venditor pretium adhuc habeat, potest utique petere restitutionem. Plus enim favetur damnificaturo, quam lucrum capturo, licet uterque sit privilegiatus. *arg. l. fin. ff. ex quib. caus. maj.* Anton. Gomez. *num. 27. Instit. de Action.* Alphons. de Azeved. *in Regn. Hispan. Constit. l. 5. t. 3. Leg. 10. num. 21.* Menoch. *Lib. 8. Consilior. 813. num. 15.* Gehe *Tr. de Privileg. Miserab. Person. c. 3. apb. 102. p. m. 105.* Schot. *d. l. qu. 694.*

CAPVT

CAPVT IV.
 IN QVIBVS CAVSIS VEL
 NEGOTIIS CONCEDATVR.

I.

Causas restitutionis in integrum consideraturi varias pro varietate subjectorum deprehendimus, uti etiam antea in *cap. 2. §. 6.* breviter dictum. Ita benigniores partes habet in legibus restitutio in integrum minorum, eorumque, qui minoribus comparantur, de quibus potissimum in hoc capite, quam majorum. Nam horum causa debet esse iusta, & quidem tunc demum, si damnum ex illa ita fuerit secutum, ut, ea remota, non contigisset. Alias enim si v. gr. propter absentiam in re aliqua læsus, idem damnum fuisset passurus præsens, nulla ei conceditur restitutio *per l. 44. ff. ex quib. caus. maj. l. 140. ff. de R. J.* Non ignoramus quidem verum esse, quod absque omni causa etiam minoribus non concedatur restitutio, interim tamen constat, non tam justam causam requirere leges in minoribus, quam maioribus, sed sufficere ad restitutionem læsionem aliquam ex causa imprudentiæ, negligentæ, inconsiderationis

nis ab ipso minore & curatore seu administratore ortum trahentem, aut probasse, se atatis lubrico captos. Neque enim qui sobrie sua administrat, occasione damni non inconsulto accidentis, sed fato velit restitui, erit audiendus, cum non mali eventus, sed inconsulta facilitas pariat restitutionem, uti sunt verba Ulpiani *in l. 11. §. 4. & 5. Wesenb. d. l. t. 4. num. 6. Schot. d. l. qu. 692. & 693. Gehe d. tr. de priv. mis. person. cap. 3. §. 3. in med.* His ita positis, non necessum esse arbitramur, disquirere ulterius, ex quibus causis minoribus, & iis, qui illis æquiparantur, competat restitutio, sed sufficere, imposterum nos indagasse, in quibus causis vel negotiis detur & concedatur restitutio. Solet vero hæc dari & concedi partim ob damnum, si id, quod habuit, amiserit, partim ob lucrum, quando emolumentum, quod acquirere potuit, omiserit, partim ob onus, si huic, quod non suscipere licuit, se obligaverit. *l. 44. ff. de minor. Dn. Struv. d. l. th. 45. Scot. d. l. qu. 654. & 655. Hahn. ad Wesenb. parat. d. l. pag. m. 269. num. 6. Dn. Strauch. d. l. th. 19.*

II. Læditur itaque minor, si id, quod habuit, amiserit, quod fit primo donando; donate enim est perdere *l. 7. pr. ff. donat. ibique Gothofr.*

in

in not. Et datur in causa donationis restitutio si-
 ve minor ipse, siue alius consentiente & permitten-
 te minore, quid donaverit, & quidem valide.
 Nam si ipso iure nulla donatio, non opus habent
 restitutione *l. 1. §. 2. C. si adv. donation. ibique Pe-*
rez. in comment. Porro, si in dotem dederit, aut
 donationem propter nuptias, scil. si justus & debi-
 tus modus in his non fuerit observatus. *d. l. 1. C.*
 Justum vero modum excessisse videtur, si quando
 vel ultra vires matrimonii, h. e. plus, quam in ipsi-
 us potestate erat, debitis alienis deductis, vel inte-
 gram portionem loco dotis concesserit, vel alio a-
 liquo pacto haud effecerit conditionem dotis me-
 liorem. *l. 9. §. 1. l. 48. §. fin. ff. de Minor.* Quæ ta-
 men limitantur in mobilibus. Nam immobilia
 sine decreto non possunt alienari *l. 8. C. de præd. mi-*
nor. non alienand. Gothofr. *ad d. l. 1. C. lit. e.* Sed
 quid si donatio facta fuerit in piam causam? Eo in
 casu, quia prudenter se gessisse creditur minor, re-
 stitutionem esse denegandam putat *Odd. p. 2. qu.*
58. a. 3. Quæ tamen sententia forsitan bene tole-
 randa, si addatur limitatio, scil. uti antea dictum,
 in donatione propter nuptias, si non immodica &
 incongruens. Sic quoque dari restitutionem in
 liberationibus, acceptilationibus, renunciationi-
 bus,

bus, remissionibusque debiti illiquidi vel incerti
 satis abunde docent VVefenb. *in parat. ad tit. Cod.
 Si ad. don. Gail. 2. obs. 148. per tot. Caldas ad l. si
 curatorem 3. C. de in integ. rest. minor. no. 16. aliique.*

III. Deinde laeditur minor in causa venditi-
 onis, adversus quam, si modo ipso jure valida, re-
 stitutionem ipsi esse concedendam, docet *l. pen. ff.
 d. minor.* Nisi venditio illa facta sit in subhastati-
 one publica, tunc enim cessat beneficium restituti-
 onis, quia verum rei pretium, quanti communi-
 ter ea valet, per extranei cujusque licitationem vi-
 detur constare, nec de laesione posse conqueri mi-
 norem. *l. 7. §. 8. ff. de minor.* Et ita in foro Saxo-
 nico observari constat *ex Const. Elect. 32. §. giebt
 sich dann. in sin. verb. deme so am meisten dafür ge-
 ben vwill.* Notanter diximus supra, si modo ipso
 jure valida venditio rei minorennis. Nam si res
 immobilis, quæ servando servari potest, fuerit ven-
 dita, imo si solennitates necessariae, puta (1) justa
 alienandi causa, (2) causa cognitio, (3) decretum
 Magistratus, non observatae, ipso jure nulla est
 venditio, nec opus habent restitutione minores,
 utur tutores vel curatores consenserint, sive in ju-
 dicio, sive extra judicium res sit peracta *l. 11. C. de
 praed. minor. l. 2. C. si tutor vel Curat. l. 22. C. d. ad in-
 tut.*

tit. l. 16. ff. d. minor. Carpz. p. 2. C. 11. Def. 18. 19.
20. usque ad 34. & L. 5. Resp. 72. per tot. Gail. 2. obs.
72. Dn. Struv. Jurispr. For. L. 1. t. 21. a. 11. Noric.
in addit. ad Instit. pag. m. 230. Schot. d. l. qu. 668.
Matth. de Afflict. Decis. 249. Sed ita tamen in
causa venditionis, ut emtor quidem jubeatur re-
stituere prædia cum fructibus, minor autem eate-
nus ex pretio reddere, quatenus ex pecunia accepta
locupletior factus. l. 27. §. 1. vers. item ex divers. ff.
d. minor. l. 24. §. 4. eod. vid. Maurit. de Restit. c. 215.
Odd. p. 1. qu. 47. art. 4. & 5. Bachov. ad Tr. & qui-
dem ad tit. de Minor. th. 9. lit. a. in addit. Alia ad-
huc est exceptio in fisco ratione rei ex jure crediti a-
lienatæ, de qua nonnulla jam dicta in Cap. 3. §. 3.

IV. Oritur vero jam dubium ex præmissis,
 utrum minoribus circa quantitatem pretii læsis in-
 differenter & absolute detur restitutio, an vero e-
 lectio permittatur emtori vel rem restituere, vel
 pretii supplementum offerre? Respondent non-
 nulli Dd. si facta sit læsio ultra dimidium quod tunc
 locum habere non possit restitutio in integrum,
 quia ordinarium ex *l. 2. C. de rescind. vend.* adesset
 remedium, quo præsentente non opus foret extraor-
 dinario, quod in defectum ordinarii introductum.
l. 16. ff. de Minor. Magn. Dn. Richt. b. m. ad tit. 22.

D

Lib.

Lib. 4. C. qui testam. fac. poss. num. 63. p. m. 59. Et hoc remedio adhibito communiter electio datur emtori, utrum velit supplere pretium, an restituere rem. *l. 12. §. 1. ff. d. Fur. Dot. Odd. p. 2. Qu. 52. a. 4. n. 26.* Contrarium tamen nempe etiam in hoc casu dari restitutionem, affirmat alia Dd. schola, de qua vide sis Covarr. *Resol. d. 1. c. 3. n. 11.* Si enim ex minori læsione detur restitutio, cur non etiam ex majori. Nec multum interest, quod adfit remedium ordinarium, quum dato quocunque modo hoc, si extraordinarium sit pingvius, hoc utique possit institui, de quo & infra *C. 5. §. 1. Schot. Disp. 20. th. 1. §. 2. Bachov. de caus. denegat. restit. n. 2. p. 966.*

V. Verum nobis distingvendum videtur: Aut petit restitutionem minor læsus ex læsione in pretio; Aut alia ratione ipsi interest, rem potius habere, quam pretium, de quibus & supra *Cap. 3. §. 2.* nonnulla diximus. Priori casu arbitramur, in arbitrio emtoris positum esse, an id, quod deest, velit supplere, an tradere & exhibere rem. Etenim juxta *l. 21. §. restituo. ff. de Minor.* restitutio non debet plus afferre, quam abstulerit læsio. Posteriori vero modo electionem emtoris non esse, sed minorem absolute & indistincte rem posse repetere,

petere, ex communi Dd. opinione concludimus.
 vid. Covarr. *d. l. 1. c. 3. n. 14.* Dn. Strauch. *d. l. tb.*
19. Porro quemadmodum contra alia pacta, ita
 etiam restituitur minor contra transactionem vel
 divisionem, uti docet *l. 1. § 2. C. si adv. transact.*
l. 96. §. 1. ff. d. solut. l. 4. C. d. commun. divid. l. 17.
C. de pred. minor. non alienand. Carpz. p. 3. C. 15.
Def. 44. Richt. ad L. 17. C. de Transact. no. 19. p.
m. 104. Odd. qu. 66. a. 4. Elegans hanc in rem
 præjudicium refert Hahn. ad VVesenb. *Lib. 4. t. 4.*
no. 6. hujus tenoris in causa Johannis Bitterfeld, Ao.
1602. d. 2. Jun. latum: Dafs gemelter F. V. N. so
zur Zeit des Vertrags kaum 16. Jahr alt gewesen,
und noch ietzo seines Alters im 27. Jahre ist, gegen
solchen Vertrag, dadurch er böschlich lediret, in in-
tegrum zu restituiren, und in den Stand zu setzen,
darinnen vor ergangenen Vertrag die Sach gewe-
sen, und demnach zu gebührender rechtmässigen
Theilung zu verstatten. Et quod antea dictum de
 venditione immobilium, illam non valere sine in-
 terposito Magistratus decreto, id quoque recep-
 tum in transactione immobilium, quæ non adhi-
 bito Magistratus edicto nullius plane est momen-
 ti. Hahn. *d. l.* Quoties enim lex prohibet aliena-
 tionem sine decreto, ne prætextu quidem litis aut

transaktionis transferri dominium potest. *l. 8. §. 20. d. Transact.*

VI. Cæterum competit minori restitutio adversus solutionem, siue ipsi fuerit quid solutum ab altero, siue ipse alteri quicquam solverit. Et quidem si ipsi quid fuerit solutum, quia fieri potest, ut hæc quoque solutio noceat minori, ut puta si pecuniam solutam amiserit furto, aut inutiliter consumserit *l. 1. §. ait Prator. ff. de Minor.* Magnif. *Do. Præses d. l. Cod. tit. 33. ad leg. 1.* Limitatur tamen in solutione ex præcepto vel sententia iudicis facta *l. 25. C. d. administr. tutor. l. 7. §. 2. ff. d. Minor. ibique Gothofr. lit. 5.* Quod enim iudice auctore fit, iuste fieri existimatur. *l. 21. ff. d. acqui. l. amitt. poss. (vid. l. 137. l. 167. d. R. F.) Schot. d. l. qu. 678.* Licet non ignoremus, iudicis auctoritatem alias tantum non valere, ut id, quod cum minore gestum esse dicitur, restitutionis remedio possit tolli & annullari, uti quoque supra dictum. Diversum tamen esse reor, in solutione ex suffragio & decreto Magistratus instituta, si quidem solutio necessitatis est, alienatio vero voluntatis. Nec infrequens esse in Jure scimus, quod absque omni iudicis auctoritate nonnunquam possit fieri solutio minori, interveniente tantummodo & assisten-
te

te tutore vel curatore. Sic plenissima est securitas, & nemo in posterum inquietatur, in his solutionibus, quæ vel ex rebus, vel expensionibus, vel aliis hujusmodi causis accedunt, nisi summam, ut sunt verba legis, & ex multis annis collectam jam debentur, biennalesque metas & centum solidorum quantitatem excedunt. *l. 27. § 25. C. d. ad ministr. tutor.*

VII. Quod vero attinet alterum casum, si minor quid solverit alii, distingvendum, utrum fuerit instructus Curatore minor, an non. Si habuerit Curatorem, an ipso presente, an absente solverit. Quod si solverit ipso absente, regulariter nulla est solutio, nec potuit transferre minor dominium, sed rei vindicatione res iterum auferitur. *l. 9. l. 5. ff. d. aucl. tut. pr. Inst. eod. § 5. ult. Inst. quib. alienar. licet.* Nisi id, quod fuit solutum, sit consumptum & perditum à creditore, aut solverit, quod alias de jure obstrictus reddere, quo in casu, quia nullum videtur passus incommodum, nullamque circumventionem, non restituitur. *Odd. p. 2. qu. 52. a. s. no. 29. § c.* Si vero ipso presente hoc factum, constat ex læsione illum gaudere beneficio restitutionis. Et si omnino huic non fuerit tutor, sibi habeat ille, qui cum minore contraxit,

xit, aut negotium curavit, quod postmodum re-
 stitutionse rescinditur. Etenim qui cum aliquo
 contrahit non ignarus debet esse conditionis ejus,
 cum quo contrahit juxta *l. 19. ff. d. R. J.* Et in iis,
 quæ scire possumus & ignorare non debemus fa-
 ctum nocet. *l. penult. ff. d. Sto Maced. l. 48. ff. d.*
Fidejuss. vel solverit minor debitum quandantenus
 indebitum, quippe quod multis modis potest eve-
 nire. Aut enim debitum fuerit debitum naturali-
 ter, indebitum civiliter, puta si heres restitueret le-
 gata à testatore relicta non detracta ac deducta
 quarta Falcidia, vel etiam legatum exsolvisset ex
 testamento minus perfecto, potest restitui, licet
 etiam erraverit in jure. Si quidem juris error ipsi
 in damnis amittendæ rei non nocet. *l. 2. C. si adv.*
solut. l. penult. ff. d. jur. & fact. ignor. Aut solve-
 rit debitum civiliter, naturaliter indebitum. Aut u-
 troque modo indebitum & quia ordinarium ha-
 bet remedium, nempe conditionem indebiti, quo
 etiam uti possunt majores, non necessarium est hoc
 extraordinarium. *l. 26. §. 3. ff. d. condit. indeb.* Dan-
 tur tamen casus in jure, in quibus per hanc condi-
 tionem indebiti non potest res suas iterum acqui-
 rere minor, sed necesse habet ad impetranda bona
 alienata uti remedio restitutionis, v. g. si ea inten-
 tione

tionē scienter fuerit solutum, ut postea per conditionem indebiti iterum possemus auferre, aut ad alias causas, aliaque tanquam pia legata aliquid erogatum, in quibus casibus non potest ob errorem facti quis instituere conditionem, expresse prohibente *lege 50. l. 32. §. 2. ff. de condict. indeb. Odd. p. 2. qu. 52. a. 8.*

VIII. Restitutionem dari insimul in prescriptione & usucapione, (quæ, quanquam olim fuerint diversa, de quorum differentiis vid. Wesenbec. *in parat. de Usurp. & Usucap. num. 3. & 8. Dn. Rath. Tr. de Usucap. c. 1. Aff. 2.* hodie tamen plerumque confunduntur, uti videre est ex *l. unic. C. de Usuc. transformand.*) tam notum est, quam quod notissimum. Ast notandum in hoc restitutionis genere in primis circa minores, quod adversus illos olim processerit usucapio, ita tamen ut postmodum hac completa salvum esset ipsis minoribus nobile beneficium restitutionis in integrum *l. unic. C. si adv. Usucap.* Prescriptio contra longi temporis ipso jure eis non currebat, dum adhuc in minori ætate essent. *l. 3. C. quib. non objicit. long. temp. prescript.* Verum quoniam differentia sublata inter usucapionem & prescriptionem, uti ab initio hujus §. dictum, itaque nec usucapio nec

nec præscriptio temporalis amplius erunt nocu-
 mento. Gvid. Papá *qu. 31. n. 3.* Zanger. *de Excep-*
tionibus part. 3. Cap. 10. num. 162. Magnif. Dn. Præ-
 les *d. l. tit. 41. ad l. ult.* - Annalem præscriptionem,
 non obesse pupillis & minoribus, confirmat Rein-
 king. *de Jur. Retract. qu. 7. num. 149.* Dn. Richt.
part. 2. Decif. 76. num. 165. 166. 167. Quin imo
 contra ætatem istam nec incipere posse præscripti-
 onem, nec ante contra defunctum forte inceptam
 continuari, sed durante ea omnem præscriptionem
 dormire atque cessare, satis abunde comprobat
 VVesensb. *in parat. L. 41. t. 3. n. 14. in med.*

IX. His ita præmissis, restat nunc etiam di-
 cere, quid obtineat circa lucrum omiffum & onus
 assumptum. Restitutionem minoribus dari non
 ex solo damno, sed etiam ex lucro omiffio, docent
 satis *l. 7. §. 6. ff. d. minor. l. 44. eod.* Hinc minor, si
 hereditatem lucrosam repudiaverit, restitutionis
 beneficio gaudet, modo res adhuc fuerit integra,
 nec distracta & alienata. *l. 24. §. 2. eod. t. t. C. si mi-*
nor ab hered. se abstin. §. t. t. C. si ut omiff. hered.
 Add. Bachov. *ad d. t. t. c. 4. num. ult. §. c. 5.* Dom.
 Struv. *d. l. tb. 46.* Nec obstat hic *l. 6. in fin. C. de*
repud. hered. ubi agitur de herede suo, qui certat
 damno vitando; In nostra vero lege agitur de
 herede

herede extraneo, qui certat de lucro captando. Quod attinet onus assumptum, constat hoc ex *d. l. 44.* Id quod contingere solet, si hereditatem damnosam adierit, *d. LL. si temere receperit arbitrium. l. 41. ff. d. recept. arbitr.* Si fideicommissum onerosum assumsit, *l. 33. ff. d. Minor.* ob fragile & captionibus hominum maxime subjectum minoris consilium, quippe cui subveniendum omni modo. *§. 5. J. de hered. qual. & diff.* Alia brevitati studentes hic merito præterimus. Transgredimur vero nunc statim ad

CAPVT V.

QUANDO CESSET HOC
REMEDIVM.

I.

Constat ex antea dictis restitutionem tunc demum concedi, si quando minores non muniti remedio aliquo ordinario, quippe in cuius defectum hoc restitutionis extraordinarium est introductum. Dn. Struv. *d. l. th. 50.* Dn. Strauch. *dict. Diss. 27. th. 14. in fin.* Carpz. *p. 2. C. II. D. 34. n. 7.* Eckolt. *ad ff. L. 4. t. 1. n. 2. in med.* Verum constans *Ud.* sententia est, etiam in isto casu, ubi

E

adeft

adeft ordinarium, interdum locum relinqui extra-
ordinario, fcil. fi hoc fit pinguius ac utilius illo,
quo facit *l. 3. § 5. C. fi Tutor vel Curator. interven.*
l. 23. ff. de Minor. Odd. p. 1. qu. 17. a. 2. Covarr.
Var. Refol. L. 1. c. 3. n. 11. Schot. Diffp. 20. th. 1. § 2.
Carpzov. d. l. n. 8. Bachov. ad Treutl. Volum. 1.
D. 11. th. 1. lit. a. Franzk. ad tit. 1. ff. Lib. 4. n. 8. §
9. Amad. Eckolt. ad ff. d. t. § lib. . Et t. 4. dict. lib.
n. 5. in fin. Dein ob læfionem modicam ceflare
quoque reftitutionis remedium non pauci funt,
qui idipfum afferere conantur, per *l. 4. ff. de in-
tegr. reft.* Sed verior videtur nobis fententia con-
tra ftatuentium, quod in modica læfione etiam de-
tur reftitutio, quia dicta lex, uti cuilibet infpicienti
patebit, non fimpliciter in modicis reftitutionem
negat, fed in fatis minimis, nec etiam in his, nifi
quando ex reftitutione actus magnæ quantitatis
refcindatur. Ita enim verba legis habent: *Nec
propter fatis minimam rem vel summam, fi majori
rei vel summe præjudicetur, audiatur is, qui in in-
tegrum reftitui poftulat.* Ex quibus ita evidenter
oftendit Jctus in modicis per fe confideratis refti-
tutionem dari, cum eam tantum neget, quando
majori rei præjudicetur. Quam fententiam de-
fendunt & pluribus approbant Eckolt, *d. l. n. 6. Ar.*
Pinell.

Pinell. *ad L. 2. C. de rescind. vend. part. 1. p. m. 156.*
Et 157. n. 26. Gloss. in d. l. Et ibid. Bartol. Angel.
Alberic. Johann. Andr. & clare Panormitan. in c. 1.
n. 8. de in integr. restit. pluresque, quos vide apud
Ar. Pinell. c. l.

II. Tertio restitutio si semel fuerit denegata, iterum ex una eademque causa petenti non conceditur. *l. 1. Et seqq. C. si sep. restit. in integr. post. fuerit. Dn. Struv. d. l. tb. 58.* Non tamen via preclusa est minori appellandi à sententia, qua ipsi denegarunt injuste restitutionem, & hanc appellatorem si omiserit forte, adhuc contra omissionem potest restitui. *l. 1. C. d. t. ibique August. Barbarof. in Collectan. Dn. Struv. d. l. Et tb.* Etenim cui iuste negata restitutio à Judice, non videtur læsus, & consequenter non habet necesse restitui in integrum. *Odd. p. 1. qu. 16. a. 1. n. 5. Myns. 1. obs. 52.* Quarto se indignum reddit hoc beneficio minor, si dolose majorem se dixerit vel simulaverit. *l. 2. Et 3. C. si minor se maj. dixer. Dom. Richt. Decis. 96. part. 2. num. 30.* Nam deceptis non decipientibus subveniunt jura, per regulam vulgarem. Id quod tamen simpliciter asserendum haud est, siquidem si ab adversario inductus dolo, ut se jactaret & affirmaret majorem, non denegatur ipsi restitutio.

Gail. 2. *obs. 65.* ne fraus illa & dolus adhibitus adferat adversario commodum. Nec minus denegatur, si uterque præter dolum, se existimavit majorem, nisi accesserit juramentum *d. l. 3.* vel dixerit se majorem minor utriusque dolo, quo in loco ob dolum adversarii restitutio ipsi conceditur Myns. 4. *obs. 20. n. 2.* Gail. *d. l. 2. obs. 65. n. 1. 2. 3. & seq.* Gothofr. *in not. ad l. 1. C. si minor. & c.* Quinto non attenditur hoc remedium, si quando major factus uno vel altero facto contractum approbaverit. *t. t. C. si maj. fact. rat. babuer.* vid. Carpz. *p. 2. C. 11. Def. 31.* Dn. Brunnemann. *ad l. 2. C. d. l. Noric. in addit. ad Instit. p. m. 231.* Nisi itidem dolo inductus hoc effecerit *l. 3. §. 1. d. Minor.* Dom. Struv. *d. l. th. 52.* *Et Jurispr. For. L. 3. t. 22. a. 13. n. 2.* Schot. *d. l. qu. 706.*

III. Sexto non datur restitutio ei, qui veniam ætatis impetraverit, ne quis Principis, qui solus veniam ætatis concedit, auctoritate lædatur. *l. 1. & 2. C. de his, qui ven. ætat. impetrar.* Domin. Struv. *Jurispr. For. d. l. n. 3. & d. Ex. th. 53.* Imo, quia per talem ætatis impetrationem minor est effectus major, majori autem non datur restitutio in integrum. Magnif. Dn. Præses *d. l. t. 45. ad l. 1.* Sollet

let autem venia dari masculis, si quando sunt 20
 & foeminis 18. annorum *l. 2. C. d. t.* modo illam æ-
 tatem recte probent ut & morum honestatem ac
 frugalitatem *l. 2. pr. & §. 1. d. t.* atque petant insi-
 mul ab eo, qui habet Majestatem aut Regalia, uti
 est præprimis Imperator, & deinde Principes ac re-
 liqui status Imperii vid. *Limn. de J. P. L. 2. c. 9. n.*
149. Nicol. Meyler. de Princip. & stat. c. 57. n. 1.
Dn. Struv. Synt. J. F. c. 6. a. 14. num. 2. Noric. in
addit. ad Inst. p. m. 123. Quæ tamen omnia intel-
 ligenda de libera administratione bonorum, non
 vero alienationis utique conceditur restitutio per *l. 3.*
C. d. t. Schot. d. Exam. Jur. p. 1. qu. 704. Dn. Struv.
d. l. 1. b. 53. Nec videtur obstare nostræ sententiæ,
 quod quilibet favori pro se introducto renunciare
 possit. *l. pen. C. de Pact. E.* & minor illi beneficio,
 quod per impetrationem veniæ est consecutus. Et-
 enim hoc verum quidem, si ex renunciatione illa
 non oriatur præjudicium tertio, quod tamen fieret
 in hoc nostro casu, si renunciaret favori pro se in-
 troducito minor. Magnif. Dn. Præses *d. l.*

IV. Ulterius denegatur beneficium restitu-
 tionis in integrum (1) in datione libertatis. *t. t. C. s.*
adv. libert. (2) matrimonio, quod natura sua

indissolubile c. ex parte 14. X. de *Convers. Conjug.*
 Maurit. de *Restit. c. 245.* Covarruv. *Var. Resol. l.*
1. c. 5. n. 1. Odd. de *Restit. p. 1. qu. 60. art. 1.* (3) in
 criminibus & delictis, ubi Reipubl. interest, deli-
 cta non manere impunita, nulla valet deprecatio
 aut restitutio. *l. 37. l. 9. ibique Gothofr. lit. r. ff. de*
Min. junct. l. 11. ff. de poen. l. 1. C. si adv. delict. Schot.
Disp. 20. th. 23. Indigni enim sunt legis beneficio,
 qui in legem committunt. Hoc quidem verum
 est, in aliis ferme omnibus judiciis excusationem
 mereri aetatem & imprudentiam *l. 108. ff. d. R. f.*
 Ast hoc in criminibus tandem eo attenditur, ut mi-
 tior infligatur poena, si iudex videat aetatis commi-
 serationem esse necessariam. Schot, *Exam. Jur.*
d. l. qu. 681. 682. 683. Tiraquell. *de poen. temp. vers.*
7. Odd. *p. 2. qu. 80. a. 9. n. 71.* (4) in gesto defun-
 cti majoris, cui minor successit. *l. fin. C. si adv. vend.*
pign. l. 38. ff. de Minor. Dn. Struv. *d. l. th. 59.* (5)
 Cessat etiam restitutio contra gesta cum Parenti-
 bus *l. fin. C. qui & adv. quos* Stort. Odd. *qu. 18. a.*
2. n. 11. Dn. Struv. *d. l. th. 56. & 57.* Sugillari e-
 nim videtur per restitutionem fama Parentum, qui
 semper optime consulere velle liberis praesumun-
 tur. Nec alias omni desituuntur remedio, datur
 enim adversus Parentes actio in factum secundum
 ratio-

rationem *l. ii. §. 1. ff. de dol. mal.* & quidem temperata, ut scil. b. fidei mentio fiat. Magnif. Dn. Præses *d. l. t. 42. ad leg. 2.* Adversus matrem secundo nubentem dari beneficium restitutionis filia comprobatur *Nov. 155. c. 1. Gehe d. l. §. 3. in med. Schot. d. l. qu. 696.* Restitutio vero contra restitutionem locum non habet. *Carpz. Lib. 2. Resp. 97.*

V. Sufficiant hæc, quæ dicta sunt. Etiam si minus apta in hac dissertatione reperiantur, veruntamen nullus despero, quin B. L. veniam promtam mihi concedat. Siquidem, uti statim ab initio hujus Dissertationis dictum, aberrare in nullo si irreprehensibilem esse in omnibus divinitatis potius, quam humanæ fragilitatis ac constantiæ est, Tibi interim, bone DEVS, pro tot, tantisque in hunc diem usque exhibitis beneficiis ex intimis animi suspiriis gratias ago & acturus sum, quas mens concipere, & lingua indiserta effari poterit, devotissimas, ardentissimasque. Imprimis refero Tibi immortalis DEO grates perpetuas, laudesque solvo nunquam desituras, quod in studiorum meorum actis & factis tam clementer adesse, & hunc etiam laborem ad felicissimum finem atque exitum perducere volueris, Tibi sit

LAVS, HONOR ET GLORIA!

COROL-

COROLLARIA.

- I. Quæ virum eluget intra id tempus sponsam fuisse non nocet.
- II. Sponsam propter virginitatem amissam Sponsus potest repudiare, sed non contra.
- III. Homini reformatæ religionis licet ducere uxorem Pontificiam.
- IV. De causis matrimonialibus etiam potest judicare Magistratus Politicus s. secularis.
- V. Benedictio Sacerdotalis non pertinet ad essentialia aut substantialia matrimonii.
- VI. Omnia debita ex causa studiorum contracta vivo Patre, post mortem ejus ex communi hereditate sunt solvenda.
- VII. Multa in Jure Civili contra rationem disputandi constituisse Imperatorem, noto notius est.
- VIII. Clericis interdictas esse venationes & sylvaticas vagationes cum canibus & accipitres aut falcones habere, satis abunde docet. *c. 1. 2. & 3. distict. 34. Ungep. Exerc. 5. lb. 5. in Nego.* Conceduntur tamen piscationes. Nullus enim in scriptura invenitur sanctus venator, multi autem piscatores.
- IX. Nec quarere debet delicias seculi Clericus, cum dictam sit à Christo, vade, vende omnia, quæ habes, da pauperibus, tolle crucem tuam quotidie. Petr. Greg. *Tbolasæ. in Syn. Jur. univers. lib. 39. c. 10. n. 14.*
- X. In sponsam de futuro committitur adulterium.
- XI. In sponsam de futuro non committitur adulterium.
- XII. Clericus ob urg. indicia potest tortura subijci.

F I N I S.

(x2282750)

YD17

308
1675,22
4

DISPVATATIO IVRIDICO - PRACTICA
DE
EXTRA ORDINARIO
REMEDIO RESTITVTIONIS
IN INTEGRVM,

GERMANIS:
Von dem aufferordentlichen Hülffs - Mittel eine Rechts - ver-
fallene Sache, in Stand als nicht geschehen, zu setzen.

QVAM
PRAESIDE
DN. ERN. FRIDERICO SCHROETERN,
HAEREDIT. IN VVICKERSTAEDT, CONSIL. SAXON.
ET ANTECESS. IN ACADEM. IEN. CELEBERR.

AD D. V. MAII CIO IO CIXXV.

PVBlicAE VENTILATIONI SVBMITTIT

A.
IOHANNES KLINGER,
OLSNITIO - VARISCVS.

VT MVLTORVM DESIDERIIS SATISFIERET, RECUSA

IENAE,
PER IO. BERNARDVM HELLERVVM, 1741.

